

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Економічний факультет

Кафедра фінансів

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фінансова грамотність у бізнесі

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “28” серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Фінансова грамотність у бізнесі
Освітня програма	-
Спеціалізація (за наявності)	-
Спеціальність	-
Галузь знань	-
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	1-4 курс / 1 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 16 год. Семінарські заняття – 14 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/994308fa5339f0b526fe

2. Опис дисципліни

Мета вибіркової навчальної дисципліни «Фінансова грамотність у бізнесі» – формування у майбутніх бакалаврів теоретичних знань та вироблення практичних навиків щодо ефективного управління особистими фінансами підприємця (бізнесмена) у контексті підвищення рівня його фінансової грамотності.

Компетентності:

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- Здатність до діагностики стану фінансів суб'єктів господарювання.
- Здатність визначати, обґрунтовувати професійні рішення в сфері бізнесу.

Результати навчання:

- Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел;
- Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності;
- Вміти обґрунтовувати і приймати рішення, що стосуються ведення підприємницької діяльності.
- Вміти розв'язувати практичні кейси, пов'язані з управлінням бізнесом.
- Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
- Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Теоретичні основи фінансової грамотності	Розуміти сутність та складові фінансової грамотності. Усвідомлювати особливість взаємозв'язку між поняттями «фінансова грамотність» та «фінансова інклюзія». Вміти обґрунтувати світоглядні позиції, знання і навички та їх роль у формуванні фінансово грамотної особистості. Здатність до проведення аналізу основних компонентів фінансової грамотності населення. Вміти проводити оцінку рівня життя населення та визначати його рівень. Знати досвід іноземних країн при підвищенні рівня фінансової грамотності та фінансової інклюзивності.	Усні відповіді, тестування
2.	Форми грошей в обігу. Зайнятість і підприємництво (бізнес)	Розуміти роль грошей у функціонуванні сучасного суспільства та їх вплив на формування добробуту населення. Виокремлювати форми грошей та розуміти порядок проведення розрахунків в сучасних умовах. Розуміти алгоритм реєстрації та організації підприємницької діяльності.	Усні відповіді, контрольна робота
3	Активи і пасиви підприємства	Сутність та види активів підприємства. Особливості управління активами підприємства. Амортизація: сутність та необхідність нарахування. Формування капіталу підприємства. Власний і позиковий капітал підприємства: особливості залучення та управління.	Усні відповіді, тести, задачі
3.	Фінансові результати суб'єкта господарювання	Сутність прибутку. Джерела формування доходів суб'єкта господарювання. Операційний аналіз на підприємстві (аналіз витрати-обсяг-прибуток) та порядок його здійснення. Методи аналізу і прогнозування результативності діяльності підприємства. Фінансова звітність.	Усні відповіді, дискусія, кейси для роботи в групах
4.	Системи оподаткування підприємства	Розуміти сутність і види податків. Розглянути основні елементи податків. Розглянути види відповідальності за порушення податкового законодавства. Проаналізувати податкову культуру та особливості її формування в Україні.	Усні відповіді, практичні кейси
5.	Банківські послуги та платіжні послуги	Розглянути сутність поняття та види банківських програм та продуктів для підприємств. Знати умови надання кредитів та види забезпечення виконання кредитних зобов'язань. Охарактеризувати здійснення банківських операцій з поточних рахунків, особливості електронних платежів та використання платіжних карток. Розглянути правила здійснення грошових переказів в Україні.	Тестування, усні відповіді, задачі
6.	Інвестування коштів та ведення бізнесу	Розуміти сутність грошових потоків та процесу формування прибутку в процесі інвестування. Вибір найбільш оптимальних варіантів фінансових рішень. Знати порядок проведення оцінки ефективності ведення бізнесу.	Усні відповіді, практичні кейси, тестування

7.	Забезпечення фінансової безпеки суб'єктів економічних відносин	Розглянути сутність, основні види і способи фінансового шахрайства. Охарактеризувати критерії та індикатори фінансової безпеки суб'єкта господарювання. Укладання договорів як метод захисту інтересів суб'єкта господарювання. Провести оцінку внутрішніх і зовнішніх загроз фінансовій безпеці.	Усне опитування, підсумкова контрольна робота
----	--	---	---

1. Система оцінювання курсу (зразок)

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція (тестування)	40
Семінарське заняття	30
Контрольна робота	10
Індивідуальне завдання	20
Максимальна кількість балів	100

2. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції				10			10			10			10					40
Семінарські заняття					5		5		5		5		5		5			30
Контрольна робота															10			10
Індивідуальні завдання																20		20
Всього за тиждень				10	5		15		5	10	5		15		15	20		100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

3. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедійне обладнання
Література:	
<i>Базова</i>	
1. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт.кол.; К., 2019. 272 с. [Електронний ресурс] Режим доступу : https://drive.google.com/file/d/1sX0_yXLchhQ_pj_QLyakgbpGqo5Sdf0K/view	
2. Мигович Т.М. Солоджук Т.В. Методичні рекомендації до проведення тренінгу для педагогічних працівників на тему «Фінансова грамотність». Івано-Франківськ, 2021. 91 с.	
3. Солоджук Т.В., Мигович Т.М. Методичні рекомендації до проведення тренінгу для педагогічних працівників на тему «Підприємництво. Організація підприємницької діяльності». Івано-Франківськ, 2021. 58 с.	
4. Фінансова грамотність: навч. посіб. / авт. кол.; за ред. д-ра екон. наук, проф. Т.С. Смовженко. Вид. 2-ге, випр. і доп. К., 2013. 311 с.	
5. Солоджук Т.В. Фінансовий менеджмент. Навчальний посібник. Івано-Франківськ. 2023. 237с.	

6. Фінансова грамотність для підприємців. URL:
<https://business.diia.gov.ua/courses/finansova-gramotnist-dla-pidpriemciv>

Допоміжна

7. Дудчик О. Ю., Матвійчук І. О. Фінансова грамотність населення: теоретичні аспекти, проблеми і перспективи поліпшення в Україні. Інфраструктура ринку. 2019. Вип. 31. С. 631-635. URL:
http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/31_2019_ukr/96.pdf
8. Повод, Т. (2021). Фінансова грамотність населення як пріоритетна умова успішного розвитку держави. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*, (9), 84-90.
<https://doi.org/10.32851/2708-0366/2021.9.11>
9. Фінансова грамотність, фінансова інклюзія та фінансовий добробут в Україні у 2021: звіт за результатами дослідження для DAI Global LLC, Проекту USAID «Трансформація фінансового сектору». 2021. 80 с. URL : http://www.fst-ua.info/wp-content/uploads/2021/10/Ukraine_2021_Financial-Literacy-Survey-Report-UA.pdf
10. Ломачинська І. А. Фінансова грамотність як основа оптимізації фінансової поведінки в умовах глобальної трансформації [Електронний ресурс] / І. А. Ломачинська. Режим доступу : http://onu.edu.ua/uk/science/sp/announcer_onu/economics/econom16_20.
11. Радзішевська Д. В. Підвищення фінансової грамотності населення України як один із пріоритетів державної політики на сучасному етапі [Електронний ресурс] / Д. В. Радзішевська. Режим доступу : <http://www.academy.gov.ua/ej/ej13/txts/Radzishevaska.pdf>.
12. Фінансова грамотність [Електронний ресурс] Режим доступу:
https://www.youtube.com/watch?v=VrB940dviuk&ab_channel=%D0%9E%D0%BB%D1%8C%D0%B3%D0%B0%D0%91%D0%B0%D0%B1%D1%96%D0%B9
13. Сімейний бюджет [Електронний ресурс] Режим доступу : <https://simeinyi-budzhet.ua/familybudget/how-to-save-money/>

4. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра фінансів, 801 ауд. гуманітарного корпусу, вул. Шевченка, 57 (вхід з вул. Чорновола) м. Івано-Франківськ, 76018 e-mail: kfin@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Солоджук Тетяна Василівна
Контактна інформація викладача	tetiana.solodzhuk@pnu.edu.ua , +38(099)0983240

5. Політика навчальної дисципліни

<p>Академічна доброчесність</p>	<p>Дотримання академічної доброчесності ґрунтується на положеннях та принципах документів, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти і викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»</u> ▪ <u>Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»</u> ▪ <u>Положення про запобігання академічному плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»</u> ▪ <u>Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”</u> ▪ <u>Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”</u> ▪ <u>Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”</u> <p>Посилання на ресурси на сайті університету: https://cutt.ly/mC2fF1C</p>
<p>Пропуски занять (відпрацювання)</p>	<p>Можливість та порядок відпрацювання пропущених здобувачем занять регламентується <u>Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)</u></p> <p>Посилання на ресурс: https://cutt.ly/bC2b8YQ</p>
<p>Виконання завдання пізніше встановлено го терміну</p>	<p>Згідно <u>Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)</u></p> <p>У разі відсутності здобувача з поважних причин при написанні контрольної роботи йому надається можливість виконати цей вид роботи в межах індивідуально-консультативної роботи з викладачем або в межах визначеного викладачем відповідного семінарського (практичного, лабораторного) заняття. При неявці здобувача у зазначений термін без поважних причин кількість балів з модуля дорівнює «0» (нуль).</p> <p>Посилання на ресурс: https://cutt.ly/bC2b8YQ</p>
<p>Невідповідна поведінка під час заняття</p>	<p>Заходи, що можуть вживатися при невідповідній поведінці здобувача, регламентуються документами про академічну доброчесність (див. вище), <u>Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти (п.14)</u> та може призвести до відрахування здобувача «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти».</p> <p>Посилання на ресурс: http://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-poriadok-perevedennia-vidrakhuvannia-ta-ponovlennia-studentiv-vyshchikh-zakladiv-osvity-1996.pdf</p>

Додаткові бали	<p>При поточному контролі оцінюються: систематичність роботи на практичних, семінарських, лабораторних, індивідуальних заняттях, рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах, активність при обговоренні питань, результати виконання і захисту індивідуальних та самостійних робіт, експрес-контролю у формі тестів тощо.</p> <p>Отримання додаткових балів здобувачем можливе у разі виконання додаткових індивідуальних завдань за темами та у терміни попередньо погоджені з викладачем. Перелік індивідуальних завдань до курсу міститься у робочій програмі навчальної дисципліни та методичних рекомендаціях.</p> <p>За рішенням кафедри здобувачам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів тощо, можуть присуджуватися додаткові бали (<u>Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»</u> (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)</p> <p>Посилання на ресурс: https://cutt.ly/bC2b8YQ</p>
Неформальна освіта	<p>Зарахування результатів неформальної освіти з навчальних дисциплін проводять за заявою здобувача вищої освіти на ім'я декана факультету на підставі сертифіката про практику/стажування або сертифіката про проходження тренінгу, семінару, вебінару тощо.</p> <p>Заяву про зарахування результатів неформальної освіти з навчальних дисциплін здобувач вищої освіти подає протягом перших 10 робочих днів від початку семестру задля того, щоб у випадку відмови у зарахуванні він зміг пройти підготовку з відповідної дисципліни в повному обсязі.</p> <p>Порядок зарахування результатів неформальної освіти регламентовано <u>Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»</u> (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.)</p> <p>Не беруть до уваги результати неформального навчання та не присвоюють кредити з дисциплін, що не відповідають вимогам відповідної освітньо-професійної програми щодо формування запланованих компетентностей.</p> <p>Під час зарахування результатів неформального навчання зберігають раніше отриману оцінку навчальних досягнень студента (якщо така відображена в документах).</p> <p>Посилання на ресурс: https://cutt.ly/6C2AbI1</p>